

Zamknięcie Sesji Naukowej Konwersatorium Pielgrzymkowego w Kalwarii Zebrzydowskiej

Już prawie dwa dni przebywamy we wspólnocie z OO. Bernardynami w Sanktuarium Kalwarii Zebrzydowskiej korzystając z niezwykłej Ich gościnności i serdeczności. Wielość i różnorodność problemów prezentowanych w ramach sesji naukowej Konwersatorium Pielgrzymkowego wzbogaciła nas intelektualnie i duchowo, i uświadomiła, jak rozległa jest przestrzeń wiedzy, przynależnej do rozmaitych dyscyplin, interesujących się Kalwaryjskim Sanktuarium. Trudno jest podsumowywać wszystko to, co zostało tutaj wypowiedziane. Ale na koniec tego niezwykłego spotkania pragnę podzielić się kilkoma myślami, jakie ono we mnie zrodziło.

Przed rokiem ukazał się dokument Kongregacji Wychowania Katolickiego pt. *“Obecność Kościoła na uniwersytecie i w kulturze uniwersyteckiej”*, traktujący o relacji pomiędzy tymi dwiema rzeczywistościami. Kiedyś było naturalne, że pomiędzy Kościołem i Uniwersytetem nie było żadnej sprzeczności. Wszak Uniwersytet wyrósł z Kościoła. A dziś ukształtowanie inspirującej wzajemnie relacji staje się problemem bardzo realnym. Konwersatorium Pielgrzymkowe i to naukowe spotkanie pod serdecznym patronatem Kalwaryjskiej Pani stają się faktyczną realizacją przesłania Kościoła. Mówienie o wierze i o Bogu w murach świeckiej uczelni przestaje być czymś wstydliwym i niestosownym, jak to bywało w ostatnich dekadach, staje się czymś normalnym. Wiara i nauka znów stają się rozumiejącymi i wspierającymi się wzajemnie, prowadzącymi twórczy dialog siostrami.

W dziejach myśli ludzkiej normalnym jest proces specjalizacji, dojrzewania i usamodzielniania się coraz nowszych i coraz szczegółowszych dyscyplin, choć budzi on niepokój, gdyż rzeczywistość widziana jest jako wiele elementów składowych, elementów coraz drobniejszych i coraz detaliczniej opisywanych. Wraz z takim kierunkiem rozwoju odczuwana jest więc tęsknota, ale i potrzeba spojrzenia całościowego, integrującego te bardzo nieraz wyspecjalizowane gałęzie i gałązki wiedzy. Coraz trudniej jest wynajdywać wspólne pola badawcze, integrujące rozmaitych specjalistów. Idea *geografii pielgrzymkowej*, a następnie *geografii religii*, realizowana w Instytucie Geografii przez Prof. Antoniego Jackowskiego i Jego Współpracowników posiada walory dyscypliny z pogranicza wielu nauk, głównie humanistycznych. Odbywające się od ponad roku Konwersatoria Pielgrzymkowe i dzisiaj-

sza sesja naukowa udowodniły wartość i potrzebę spojrzenia na te same przedmioty badawcze, ale z punktu widzenia poszczególnych dyscyplin. O ileż bogatsze staje się nasze postrzeganie Sanktuarium Kalwaryjskiego i związanych z nim problemów religijnych, społecznych, kulturowych, ekonomicznych i innych ukazanych w referatach na sesji. Integrująca różne dyscypliny funkcja Konwersatorium Pielgrzymkowego została więc tu - w Kalwarii Zebrzydowskiej - dobitnie wykazana.

Wielokrotnie podczas naszego spotkania, w rozmaitych kontekstach, wymieniane było imię Ojca Świętego. Warto zauważyć, że bardzo wiele, zwłaszcza ostatnich wypowiedzi Jana Pawła II skierowanych jest ku przyszłości, ku XXI wiekowi, ku jedności - lepszego, bardziej ludzkiego, o ile bardziej Boskim będzie, świata. Jest to również wezwanie do nas. Więc kontynuujemy tę wspólną, wzbogacającą nas wszystkich drogę współpracy. I nie dajmy się nikomu podzielić. Jest to fascynująca droga nadziei. Przekraczajmy więc kolejne jej progi bez lęku, a z wiarą i optymizmem. I pamiętajmy o Janie Pawle II - największym w dziejach ludzkich pielgrzymie, który tu - w Kalwarii Zebrzydowskiej - pozostawił tyle po sobie śladów i tyle dla nas drogowskazów. Wiele rozmaitych rocznic czeka nas na przełomie 2. i 3. tysiąclecia, że wymienię tylko 400-lecie Sanktuarium Kalwaryjskiego, 600-lecie Wydziału Teologicznego i 150-lecie drugiej w Europie Katedry Geografii - na Uniwersytecie Jagiellońskim.. Niechaj będą one okazją jeszcze owocniejszej współpracy współorganizatorów dzisiejszej sesji naukowej. Niechaj wydawany periodyk „Peregrinus Cracoviensis” pomoże zintegrować rozmaite środowiska naukowe i zrealizować bogate plany współpracy.

Zamykając sesję naukową pragnę podziękować przede wszystkim Gospodarzom - OO. Bernardynom, za to, że stworzyli tak wspaniałą atmosferę, że otworzyli nam na oścież swe serca, ale także i pomieszczenia klasztorne, seminaryjne, z refektarzem włącznie. Życzę, by Obecność Boża towarzyszyła wszelkim Ich działaniom i wysiłkom. Niechaj to święte Sanktuarium staje się jeszcze bardziej świętym. Niechaj służy wielu pokoleniom Polaków w odnajdywaniu Boga na trudnych pielgrzymich szlakach.

Closing Address for the Academic Conference at the Seminar on Pilgrimage Held at Kalwaria Zebrzydowska

We have spent well-nigh two days in the Observantine Franciscan Community at the Shrine of Kalwaria Zebrzydowska, as guests on whom a remarkable hospitality and warm-heartedness has been lavished. The multiplicity and variety of the problems presented at this Academic Session have enriched us intellectually and spiritually, giving us an awareness of the wide range of the subjects covered by the diverse disciplines of scholarship which are concerned with the Sanctuary of Kalwaria Zebrzydowska. It would be hard to sum up reproducing a comprehensive resumé of all that has been said here. But to close this extraordinary meeting I would like to share with you some ideas which came to me during these past two days.

A year ago the Pontifical document entitled *The Church in the Universities* was published, discussing the relation between these two realities. Once it was quite natural for there to be no disparity between the Church and Universities. The Universities had emerged

and grown out of the Church. But today the establishment of a mutually inspiring relationship between the two is becoming a very real problem. This Seminar on Pilgrimage and its attendant Academic Session under the loving patronage of Our Lady of Kalwaria are thus a practical endeavour to put the Holy Father's words of instruction into practice. Talking about God and faith within the walls of the secular universities is now becoming something normal, and less and less embarrassing and out of place, as was the case in past decades. Faith and scholarship are again coming to be mutually understanding and supporting partners in a creative dialogue.

In the history of human thought the process of specialisation is something quite normal. Newer and newer disciplines emerge and develop into distinct branches of knowledge as a matter of course, although this is also somewhat disturbing, since reality is thereby perceived as a collection of multifarious constituent parts, elements which are getting smaller and smaller and which are being described in more and more elaborate detail. With this kind of general trend there comes a nostalgia and a need for a global approach integrating the often extremely specialised branches and sub-branches of learning. It is becoming harder and harder to identify mutually shared fields of research common to many specialisations. The concept of a 'Geography of Pilgrimage' and a 'Geography of Religion', as pursued in the Institute of Geography by Professor Antoni Jackowski and his academic associates, is endowed with the qualities of a discipline bridging the boundaries of many areas of academic enquiry, chiefly the Humanities. The Seminars on Pilgrimage, which have now been held for over a year, and today's Academic Session have revealed the value of, a look at the same objects of research from a broad vista of many different disciplines. This makes our view of the Sanctuary of Kalwaria Zebrzydowska and all of its attendant religious, social, cultural and economic problems - as presented in the papers - all the richer and fuller. The integrative function of the Seminar on Pilgrimage for the various academic fields has thus been made distinctly manifest.

The name of His Holiness Pope John Paul II has been mentioned on numerous occasions and in various contexts in the course of this meeting. A great many of his statements, especially the recent ones, are concerned with the future, and address the 21st century, directed towards a world which will be the better, more humane and humanitarian, the more God-oriented it is. His challenge is an appeal to us as well. So let us continue on this mutually enriching road of co-operation. Let us not allow anyone to divide us. For it is a fascinating road of hope. Let us surmount without fear its successive thresholds, in faith and optimism, mindful of Pope John Paul II, the greatest Pilgrim in man's history so far, who has left so many memories and so many symbols of instructions for us here at Kalwaria Zebrzydowska. Many anniversaries await us at the turn of the millennia, to mention only the fourth centenary of the Shrine of Kalwaria, the sixth centenary of the Faculty of Theology in the Jagiellonian University, and the 150th anniversary of that University's Chair of Geography, the second oldest in Europe. May these occasions serve as an opportunity for the even more fruitful and concordant work together of the organisers of today's Session. And may the periodical 'Peregrinus Cracoviensis' which they are publishing help to integrate the various academic milieux and to implement their ambitious plans of co-operation.

To conclude this Academic Session I would like to thank our hosts, the Observantine Franciscans, for creating this magnificent atmosphere for us and opening up not only their hearts, but also the hospitable premises of their Priory, seminar rooms, and refectory. May the Presence of God accompany all their efforts and enterprises. May this Holy Sanctuary increase in its holiness. And may it serve many generations of the Polish people in their quest for God on the arduous roads of pilgrimage.